

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 Факультет інформаційних технологій
 Кафедра Телекомунікацій, медійні та інтелектуальних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету інформаційних технологій
 ТЕТЯНА ГОВОРУЩЕНКО
 «05» 109 2024 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Алгоритмізація та програмування

Освітньо-професійна програма Електронні інформаційно-комунікаційні системи та мережі

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач	Петрушак Володимир Степанович
Профайл викладача	https://tmit.khmnu.edu.ua/kafedra/sklad-kafedry/
Е-mail викладача	petrushak@ukr.net
Контактний телефон	заповнюється за домовленістю
Сторінка дисципліну в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=612
Навчальний рік	2024-2025
Консультації	Очні: (онлайн): за попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни - ліни	Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю		
					Кредити ЄКТС	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента			Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Залік	Іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	2	4	4	120	18	36	-	-	66	-	-	-	+	

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни «Алгоритмізація та програмування».

Силабус складено

Володимир ПЕТРУШАК

Завідувач кафедри ТМІТ

Сергій ПІДЧЕНКО

Анотація дисципліни

Дисципліна «Алгоритмізація та програмування» є однією із фахових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 172 «Електронні комунікації та радіотехніка» за освітньо-професійною програмою «Електронні інформаційно-комунікаційні системи та мережі».

Переквізити – Вища математика.

Кореквізити - Планування, проектування та розробка мереж і систем "Smart City/Smart Home"

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Основна мета– розвиток у студентів фахового стилю мислення; здобуття ними глибоких та міцних знань щодо методів та засобів програмування пристроїв телекомунікацій, необхідних для практичної інженерної діяльності; виробити у студентів вміння використовувати набуті знання при програмуванні пристроїв телекомунікацій.

Завдання дисципліни. Завданням дисципліни є набуття знань з основ програмування, розвиток практичних навичок з розв'язування навчальних і практичних задач програмування.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати основні етапи процесу проектування програмного забезпечення; типові алгоритмічні конструкції; принципи процедурного і структурованого програмування; особливості застосування сучасних базових інструментальних програмних засобів; базові типи даних; похідні типи даних: переліки, покажчики, посилання, масиви, структури, об'єднання; оператори управління програмою; правила роботи з функціями; систему уведення-виведення C++; вміння складати програми мовою C++, забезпечуючи рішення задач з курсу вищої математики (чисельне диференціювання і інтеграція, рішення рівнянь і т.д.); створення і обробку структур, масивів структур; найпростішу обробку файлів; використання функцій; користуватися раніше складеними програмами і здійснювати супровід програм, вносити зміни в програму, виконувати відлагодження програм за допомогою вбудованих інструментальних засобів.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

Таблиця – Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції	Тема лабораторного заняття	Самостійна робота студента		
			зміст	год.	Літ.
1	Основні поняття, оператори розгалуження і вибору в мові програмування C++		Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка та виконання лабораторної роботи №1	3	[5, 6]
2		Основні поняття, оператори розгалуження і вибору в мові програмування C++	Опрацювання лекційного матеріалу та виконання лабораторної роботи № 2	3	[5, 6]
3	Цикли в мові програмування C++		Опрацювання лекційного матеріалу	3	[5, 6]
4		Цикли і масиви в мові програмування C++	Опрацювання лекційного матеріалу, здача лабораторної роботи № 1 та виконання лабораторної	3	[5, 6]

			роботи № 2		
5	Масиви в мові програмування C++		Опрацювання лекційного матеріалу	3	[5, 6]
6		Робота з графічною бібліотекою SFML в мові програмування C++	Опрацювання лекційного матеріалу, здача лабораторної роботи № 2 та виконання лабораторної роботи № 3	3	[11]
7	Функції користувача в мові програмування C++		Опрацювання лекційного матеріалу	4	[5, 6]
8		Вирішення задач з використанням функцій в мові програмування C++	Опрацювання лекційного матеріалу, здача лабораторної роботи № 3 та виконання лабораторної роботи № 4	4	[5, 6]
9	Структури, об'єднання та класи в мові програмування C++		Опрацювання лекційного матеріалу	4	[5, 6]
10		Структури та об'єднання в мові програмування C++	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до здачі лабораторної роботи № 5	4	[5, 6]
11	Символьні рядки в мові програмування C++		Опрацювання лекційного матеріалу	4	[5, 6]
12		Символьні рядки в мові програмування C++	Опрацювання лекційного матеріалу, здача лабораторної роботи № 5 та виконання лабораторної роботи № 6	4	[5, 6]
13	Знайомство з основними елементами керування у VISUAL STUDIO C#		Опрацювання лекційного матеріалу	4	[7, 8, 9]
14		Знайомство з VISUAL STUDIO C#	Опрацювання лекційного матеріалу, здача лабораторної роботи № 6 та виконання лабораторної роботи № 7	4	[7, 8, 9]
15	Другорядні елементи оболонки VISUAL STUDIO C#		Опрацювання лекційного матеріалу	4	[7, 8, 9]
16		Другорядні елементи оболонки програми VISUAL STUDIO C#	Опрацювання лекційного матеріалу, виконання лабораторної роботи № 8	4	[7, 8, 9]
17	Обробка подій миші та клавіатури у		Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до здачі лабораторної роботи	4	[7, 8, 9]

	VISUAL STUDIO C#		№ 8		
18		Підсумкове заняття	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до контрольної роботи	4	[7, 8, 9]

Примітка:* Лекції проводяться раз на два тиждні по дві години, а лабораторні раз у два тижні по чотири години(по знаменнику).

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і лабораторні заняття згідно із розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати якісно і відповідно до графіка.

Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати в лабораторіях кафедри у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись як наявним в аудиторіях кафедри комп'ютерним обладнанням, так і власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватись як для роботи в системі Moodle, так і для доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання лабораторних робіт та пов'язаних із ними, власних завдань. Лабораторні роботи виконуються індивідуально або групами, згідно з варіантами, що представлені у методичних вказівках до лабораторних робіт. Під час роботи над індивідуальними завданнями недопустимі порушення правил академічної доброчесності. У разі наявності плагіату (спроба представити до захисту лабораторну роботу іншого варіанту) здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати лабораторну роботу згідно із його варіантом.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та лабораторних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів перед допуском до виконання лабораторної роботи; знання теоретичного матеріалу з теми; якість оформлення протоколу і графічної частини; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті конструктивні рішення; своєчасний захист лабораторної роботи.

При цьому використовуються методи поточного контролю: усне опитування перед допуском до лабораторного заняття; захист лабораторних робіт; виконання контрольних робіт; презентація індивідуальних завдань. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється виконанням контрольних робіт.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

	Аудиторна робота								Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль, залік
	Лабораторні роботи № 1-8								Контрольні роботи:	Підсумковий контрольний захід
	1	2	3	4	5	6	7	8	Контрольна робота 1	іспит
Ваговий коефіцієнт	0,5								0,1	0,4

Оцінювання контрольних робіт

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

На виконання контрольної роботи відводиться 80 хвилин.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Перехід від інституційної шкали оцінювання до європейської (ECTS) наведено нижче.

Оцінка ECTS	Бали	Інституційна оцінка	
A	4,75-5,00	5	ВІДМІННО – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25-4,74	4	ДОБРЕ – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75-4,24	4	ДОБРЕ – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25-3,74	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	2,99-3,24	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Іспит виставляється при отриманні студентом з дисципліни від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за шкалою ECTS – оцінка, що відповідає набраній студентом кількості балів.

Питання для самоконтролю здобутих студентами знань

1. Алгоритми;
2. Алфавіт та елементарні конструкції мови C++;
3. Поняття змінної та константи в мові C++;
4. Структура програми в мові C++;
5. Операції в мові C++;
6. Стандартні функції в мові C++;
7. Оператори умови в мові C++;
8. Логічні операції та умовна операція ? в мові C++;
9. Оператор вибору switch в мові C++;
10. Поняття про цикли в мові C++;
11. Конструкція while в мові C++;
12. Конструкція do...while в мові C++;
13. Конструкція for в мові C++;
14. Оператор break в мові C++;
15. Оператор continue в мові C++;
16. Вкладені цикли в мові C++;
17. Ітераційні цикли в мові C++;
18. Побітові операції в мові C++;
19. Одновимірні масиви в мові C++;
20. Ініціалізація масивів в мові C++;
21. Двовимірні масиви в мові C++.
22. Оголошення та ініціалізація символьних рядків в мові C++;
23. Звертання до елементів символьних рядків в мові C++;

24. Бібліотечні функції для роботи з символами та символьними рядками в мові C++;
25. Функції операцій над символьними рядками в мові C++;
26. Функції перетворення рядків символів у числа та зворотних перетворень в мові C++;
27. Ввід та вивід символів та символьних рядків в мові C++;
28. Поняття функцій користувача та їх роль у програмуванні в мові C++;
29. Опис функції в мові C++;
30. Вихід з функції в мові C++;
31. Виклик функції в мові C++;
32. Прототип функції в мові C++;
33. Способи передачі аргументів в мові C++;
34. Локальні та глобальні змінні для функцій користувача в мові C++;
35. Передача масивів у функції в мові C++;
36. Функції зі змінною кількістю параметрів в мові C++;
37. Аргументи функції main в мові C++;
38. Вказівник на функцію в мові C++;
39. Рекурсивні функції в мові C++.
40. Загальне поняття про структури в мові C++;
41. Вказівники на структури в мові C++;
42. Вкладені структури в мові C++;
43. Об'єднання в мові C++;
44. Зчитування даних з текстового файлу в мові C++;
45. Класи в мові C++.
46. Кнопки – Button у VISUAL STUDIO C#;
47. Чекбокси – CheckBox у VISUAL STUDIO C#;
48. Радіокнопки – RadioButton у VISUAL STUDIO C#;
49. Блок групування – GroupBox у VISUAL STUDIO C#;
50. Поле введення – TextBox у VISUAL STUDIO C#;
51. Розширене поле вводу – RichTextBox у VISUAL STUDIO C#;
52. Список – ListBox у VISUAL STUDIO C#;
53. Список, що позначається, – CheckedListBox у VISUAL STUDIO C#;
54. Випадаючий список – ComboBox у VISUAL STUDIO C#;
55. Мітка – Label у VISUAL STUDIO C#;
56. Мітка – LinkLabel у VISUAL STUDIO C#;
57. Бігунок – TrackBar у VISUAL STUDIO C#;
58. Індикатор прогресу – ProgressBar у VISUAL STUDIO C#;
59. Регулятор числових значень – NumericUpDown у VISUAL STUDIO C#;
60. Список – ListView у VISUAL STUDIO C#;
61. Дерево – TreeView у VISUAL STUDIO C#.
62. Види подій у VISUAL STUDIO C#;
63. Параметри подій у VISUAL STUDIO C#;
64. Повідомлення клавіатури у VISUAL STUDIO C#;
65. Клас KeyEventArgs у VISUAL STUDIO C#;
66. Компонент Timer у VISUAL STUDIO C#;
67. Компонент – DateTimePicker у VISUAL STUDIO C#;
- 68.** Формат рядку часу у VISUAL STUDIO C#;

Рекомендована література

Основна

1. Програмування мовами C та C++: навч. посіб. / Д.Д. Татарчук, Ю.В. Діденко. – К.: , 2017. – 112 с.
2. Боровльова С. Ю. Базовий C++ : навчальний посібник / С. Ю. Боровльова, А. В. Швед. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 116 с.
3. Основи програмування на C/C++ в прикладах. Частина 2: навч.-метод. посібник / Соболев М.О., Любченко Н.Ю, Івашко А.В., Паржин Ю.В., Пугачов Р.В. – Харків : НТУ "ХПІ", 2022. – 200 с.

4. Лабораторний практикум з програмування мовою C/C++ : навч. посіб. для студ. тех. спец. закл. вищ. освіти I–IV рівн. акредит. / П. А. Пех, С. В. Лавренчук, М. В. Делявський, С. В. Гринюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – 228 с.
5. Олійник А. О. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни “Основи програмної інженерії” для студентів студентів спеціальності 121 “Інженерія програмного забезпечення” та 122 “Комп’ютерні науки та інформаційні технології” (всіх форм навчання) / А. О. Олійник, Є. М. Федорченко, О. І. Качан. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. – 120 с.

Додаткова

6. Проектування візуального додатку в C# <http://www.e-helper.com.ua/node/941/?categories=term/41>
7. Робота зі стандартними вікнами <http://www.e-helper.com.ua/node/942/?categories=term/41>
8. Відображення сітки даних <http://www.e-helper.com.ua/node/943/?categories=term/41>
9. Діаграми. <http://www.e-helper.com.ua/node/944/?categories=term/41>
10. SFML Game Development/Jan Haller, Henrik Vogelius Hansson, Artur Moreira. - BIRMINGHAM – MUMBAI: Packt Publishing Ltd., 2016. – 296 p.